

dosarul nr.3ra-577/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecătorul: C. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Liviu Scobioală împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii corecte a vechimii în muncă, recalcularea mărimii pensiei stabilite,

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost admis apelul depus de către Liviu Scobioală, casată hotărârea din 2 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre,

constată:

La 14 iulie 2016, Liviu Scobioală a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii corecte a vechimii în muncă, recalcularea mărimii pensiei stabilite.

În motivarea acțiunii, reclamantul Liviu Scobioală a indicat că începând cu 1 februarie 2016 beneficiază de pensie parțială pentru limită de vârstă, cu un stagiul de cotizare realizat până la 1 ianuarie 1999 de 23,2 ani și după 1 ianuarie 1999 de 5,7 ani, în total 28,9 ani, din vechimea în muncă necesară de 32,5 ani.

Reclamantul a menționat că la 22 martie 2016 s-a adresat cu cerere către CNAS prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Botanica nr.94/2016/1579, prin care i-a fost refuzată luarea în calcul a stagiului de lucru din perioada 1968-1971, în colhozul „Drujba”, raionul Rîșcani, precum și perioada de muncă din anul 1992, și anii 1996-2002, iar la stabilirea mărimii pensiei n-au fost luate în calcul mai multe sume care i-au fost achitate.

Reclamantul Liviu Scobioală a susținut că la 4 mai 1983 a fost mobilizat în forțele Armatei Sovietice, în legătură cu ce la 15 aprilie 1983 a fost eliberat din funcția deținută, fiindu-i achitată suma de 80 ruble, cu titlu de salariu pentru prima jumătate

a lunii aprilie și calculul definitiv în suma de 222,72 ruble. Însă, CTAS Botanica la calcularea coeficientului K nu a luat în calcul suma de 222,72 ruble.

Reclamantul a invocat că în luna mai 1990, a fondat SC „Moldova Engineering” SRL, începînd activitatea din luna iunie 1990. Respectiv, dările de seamă referitor la defalcările pentru asigurarea socială în perioada anilor 1990 - 1992 au fost depuse Comitetului sindical de ramură „Moldova-Business-Sind”, ce se atestă prin certificatul nr. 008 din 4 februarie 2016.

A menționat că a prezentat certificatul de salariu nr.81 din 8 februarie 2016, pentru perioada anilor 1990-1996 și într-u verificarea corectitudinii datelor indicate în acest certificat, CTAS Botanica a efectuat controlul documentelor contabile a SC „Moldova Engineering” SRL, în perioada cuprinsă între 8 februarie 2016 - 15 martie 2016. În actul de control din 17 februarie 2016 al CTAS Botanica neîntemeiat face referire la cartea privind evidența retribuțiilor, precum că este veche, completată cu diferite culori, și în două limbi concomitent, cu cerneală de diferite culori etc.

Reclamantul a invocat că prin scrisoarea nr.82 din 19 februarie 2016, a informat CTAS Botanica, că în anii 1990-1996 au fost efectuate defalcări sociale, fapt confirmat prin certificatul nr. 187/03 din 5 februarie 2016 și certificatul nr.008 din 4 februarie 2016 eliberat de „Moldova -Business – Sind”, iar SC „Moldova Engineering” SRL a activat până în anul 2002, prezentînd dările de seamă financiară, inclusiv forma 4-BASS, însă din aprilie 1996 până în 2002 întreprinderea n-a obținut venit, motiv din care nu a primit salariu.

La fel, reclamantul Liviu Scobioală a menționat că deși a solicitat ca CTAS Botanica să efectueze controlul documentelor contabile a SC „Moldova Engineering” SRL în prezența lui, pentru a explica și argumenta situațiile apărute, această solicitare a fost refuzată, dar în actul de verificare a fost indicat faptul precum că controlul a fost efectuat în prezența reclamantului.

Reclamantul a indicat că prin răspunsurile CNAS nr.5-364/16 din 29 aprilie 2016 și nr.Aud-70/84-16 din 13 iunie 2016, i s-a comunicat că la calcularea stagiului de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate în colhoz, perioada de vară a anilor 1969-iunie 1971, deoarece la acel moment era școlar, anul 1992, deoarece nu au fost achitate contribuțiile de asigurări sociale, precum și perioada 1 aprilie 1996 - 2002, deoarece nu se confirmă venitul asigurat.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza Legii 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Reclamantul Liviu Scobioală a solicitat admiterea acțiunii, constatarea ilegalității refuzurilor CNAS din 29 aprilie 2016 și din 13 iunie 2016, anularea deciziei STAS Botanica nr.94/2016/1579 din 14 martie 2016, în partea refuzului stabilirii corecte a vechimii în muncă și cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă, începînd cu 1 februarie 2016, obligarea CNAS să stabilească corect vechimea în muncă, incluzînd stagiul de muncă din anii 1968-1971, în special anii 1969 - 1971, cît și anii 1992, 1996-2002 și să-i stabilească pensia pentru limită de vîrstă, reieșind din vechimea în muncă realizată și salariul obținut în anii 1990 - 1996.

La 9 septembrie 2016, reclamantul a depus cerere de modificare și concretizare a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de modificare și concretizare a cererii de chemare în judecată, suplimentar celor indicate în acțiunea inițială, reclamantul Liviu Scobioală

a indicat că prin decizia OT Chișinău Botanica a CNAS i-a fost stabilită pensia pentru limită de vîrstă, începînd cu 1 februarie 2016, în mărime de 820, 42 de lei, cu stagiul de cotizare de 28 ani 9 luni.

Reclamantul a menționat că nefiind de acord cu modul de calculare a stagiului de cotizare, la 21 martie 2016 a depus cerere prealabilă către CNAS. Prin răspunsul nr. S - 364/16 din 29 aprilie 2016 a CNAS, recepționat de reclamant la 3 mai 2016, CNAS i-a fost respinsă cererea prealabilă.

Reclamantul Liviu Scobioală a invocat că a depus repetat cererea, la 16 mai 2015 către CNAS, cu anexarea documentelor suplimentare, care confirmă stagiul de cotizare, iar prin răspunsul nr. 70/84/16 din 13 iunie 2016 a CNAS, recepționat la 15 iunie 2016, i-au fost refuzate solicitările. Respectiv la 14 iulie 2016 a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Reclamantul a susținut că perioada 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992 este necesară de a fi inclusă în perioada de cotizare, fiind indicată în carnetul de muncă sub nr. 19, de asemenea ca și stagiul de cotizare din perioada 1 aprilie 1996 – 1 iulie 2000.

La fel, reclamantul a specificat că conform datelor din carnetul de muncă nr. 260 este stabilit stagiul de cotizare în calitate de colhoznic, pentru perioada anilor 1968 - 1970.

Respectiv, reclamantul menționează că stagiul de cotizare de 8 ani 3 luni, menționat supra este necesar de a fi inclus în stagiul de cotizare de 28 ani 9 luni, iar în total va fi un stagiul de cotizare în mărime de 37 ani.

Prin urmare, reclamantul Liviu Scobioală a solicitat declararea parțială nulă a deciziei OT Botanica CNAS privind stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă, includerea în stagiul de cotizare perioadele de activitate: 1 ianuarie 1992-31 decembrie 1992; 1 aprilie 1996 – 1 iulie 2000 și anii 1968 – 1 iulie 1971, stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă, pentru stagiul de cotizare de 37 ani, obligarea CNAS la recalcularea pensiei stabilită de la 1 februarie 2016, pentru stagiul de cotizare 37 ani, luînd în considerație pensia deja achitată.

Reclamantul Liviu Scobioală a susținut că perioada de activitate 1 aprilie 1996 – 1 iulie 2000, nu are suport juridic și se refuză de la acest stagiul de cotizare.

Prin urmare, reclamantul Liviu Scobioală a solicitat declararea parțială nulă a deciziei OT Botanica a CNAS din 1 februarie 2016, să fie inclus în stagiul de cotizare perioada de activitate, în calitate de membru de colhoz, în anii 1968- 30 iunie 1971, cu o durată de 3 ani 5 luni 29 zile, anul 1992, iar în total 4 ani 5 luni 29 zile. Respectiv, stagiul de cotizare total este 33 ani 2 luni 29 zile și calcularea coeficientului individual pentru anii de activitate: 1990 - 6 luni, anul 1991 - 12 luni, anul 1992 - 12 luni, anul 1993 -12 luni, anul 1994 -12 luni, anul 1995 - 6 luni, în total 60 luni.

Prin hotărârea din 2 august 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Liviu Scobioală. A fost anulat parțial decizia CTAS Botanica, mun. Chișinău din 11 martie 2016, în partea neincluserii stagiului de cotizare realizat de către Liviu Scobioală, în perioadele: 1 iulie 1967 - 1 iulie 1971 și 15 ianuarie 1992 - 15 decembrie 1992. A fost obligat CNAS să efectueze recalcularea pensiei pentru limită de vîrstă stabilită lui Liviu Scobioală, ținînd cont inclusiv de stagiul de cotizare realizat în perioadele: 1 iulie 1967 - 1 iulie 1971 și 15 ianuarie 1992 - 15 decembrie 1992. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Liviu Scobioală, a fost admis apelul declarat de CNAS, a fost casată integral hotărârea din 2 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Liviu Scobioală.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Liviu Scobioală. A fost casată decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de CNAS, a fost admis apelul declarat de către Liviu Scobioală, a fost casată integral hotărârea din 2 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Liviu Scobioală împotriva CNAS cu privire la anularea parțială a actului administrativ, obligarea recalculării/stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de asistență juridică, a fost admisă parțial. A fost anulată parțial decizia CTAS Botanica mun. Chișinău din 11 martie 2016, în partea neincluserii în stagiul de cotizare realizat de către Liviu Scobioală a perioadelor 1968 – 1 iulie 1971 și 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992, precum și în partea bazei de calcul aplicate. A fost obligată CNAS să stabilească lui Liviu Scobioală, cu recalcularea de la 1 februarie 2016, a pensiei pentru limită de vârstă, ținând cont de stagiul de cotizare realizat inclusiv în perioadele 1968 – 1 iulie 1971 și 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992 și a perioadei mai favorabile de 60 de luni: 1990 (6 luni), 1991 (12 luni), 1992 (12 luni), 1993 (12 luni), 1994 (12 luni), 1995 (6 luni). A fost încasată din contul CNAS în beneficiul lui Liviu Scobioală prejudiciul moral în mărime de 1 000,00 de lei.

În rest, pretențiile privind includerea în stagiul de cotizare a perioadei 1 aprilie 1996 – 1 iulie 2000, repararea excedentului daunei morale revendicate, repararea prejudiciului material, compensarea cheltuielilor de asistență juridică, au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că hotărârea din 2 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, contravine circumstanțelor de fapt stabilite, rezultă din aprecierea greșită a probelor administrate și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, argumentele CNAS prin care susține că termenul de depunere a acțiunii pentru Liviu Scobioală urmează a fi calculat din 29 aprilie 2016 sunt neîntemeiate. Or, Liviu Scobioală a fost informat despre refuzul CNAS la 14 iunie 2016, prin intermediul răspunsului nr. Aud-70/84-16, iar acțiunea a fost depusă în instanța de contencios administrativ la 14 iulie 2016, adică în termen de 30 de zile de la data recepționării refuzului.

Totodată a reținut că autoritatea publică CNAS nu a invocat în răspunsul său din 13 iunie 2016, tardivitatea pretențiilor lui Liviu Scobioală și prin urmare aceasta nu mai este în drept de a invoca tardivitatea pretențiilor în cursul judecării litigiului de contencios administrativ.

Instanța de apel a conchis că, CTAS Botanica mun. Chișinău în mod eronat nu a inclus în stagiul de cotizare al lui Liviu Scobioală, perioada anului 1968 – 1 iulie 1971, în care solicitantul a activat în cadrul colhozului. Or, la cererea lui Liviu Scobioală cu

privire la stabilirea pensiei, a fost atașată copia autenticată a carnetului de muncă, în conținutul căreia este indicat că, a activat în cadrul colhozului în perioada 1968– 1971.

A mai reținut că, refuzul CTAS mun. Chișinău de includere în stagiul de cotizare a lui Liviu Scobioală, perioada anului 1968 – 1 iulie 1971, deoarece în perioada respectivă, ultimul a deținut statutul de școlar, este neîntemeiată și derivă din interpretarea eronată a normei legale.

Cu referire la acest aspect, instanța a menționat că, pct. 7 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, stabilește în mod expres și imperativ că, în stagiul de cotizare al persoanei, urmează a fi inclusă și perioada în care persoana a activat în calitate de membru de colhoz, fără a fi condiționată includerea perioadei respective de statutul de școlar sau angajat.

La fel, instanța de apel a constatat că pretențiile reclamantului Liviu Scobioală sunt parțial întemeiate, iar în susținerea acestei concluzii, a reținut că CTAS Botanica mun. Chișinău, în mod nejustificat a refuzat să includă în stagiul de cotizare al lui Liviu Scobioală perioada anului 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992.

În speță, la cererea lui Liviu Scobioală, întru confirmarea stagiului de cotizare pentru perioada 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992, a fost anexat certificatul eliberat de SC „Moldova Engineering” SRL, în conținutul căruia este indicat venitul realizat de Liviu Scobioală, dar și certificatul nr. 008 din 4 februarie 2016, eliberat de Federația Sindicală din Republica Moldova „Moldova-Business-Sind”, confirmă că, SRL „Moldova Engineering” s-a aflat la evidență și a efectuat defalcări de asigurări sociale în anul 1990 – 1992, conform Legii.

Instanța de apel a reținut că, CTAS Botanica mun. Chișinău a apreciat sceptic actele prezentate de Scobioală Liviu, invocând precum că, datele incluse în actele respective nu se confirmă prin forma 4-BASS, însă nu a indicat când a fost introdusă în circulație forma 4-BASS.

Concomitent a precizat instanța că, forma 4-BASS, a fost aprobată la 31 mai 1999, prin ordinul comun al Ministerului Finanțelor și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Instanța a menționat că concluziile expuse de CTAS Botanica mun. Chișinău în actul de verificare a documentelor nr. 32 din 24 februarie 2016, au un caracter subiectiv și se bazează pe interpretarea unilaterală a unor date de către reprezentanții organului de stat investit cu competența de stabilire, calculare și achitare a pensiei.

În context, instanța de apel a subliniat că, CTAS nu este un organ abilitat de stat cu competența de a stabili dacă datele introduse într-un act prezentat acesteia, au fost executate de către o persoană sau de către o altă persoană, inclusiv cu competența de a aprecia că textul a fost executat cu mai multe pixuri, cursive. Or, competența de a stabili dacă scrisul a fost executat de o anumită persoană și data la care a fost executat un text manuscris, revine experților judiciari grafologi.

Totodată instanța de apel a constatat că cerința lui Liviu Scobioală cu privire la includerea în stagiul de cotizare a perioadei 1 aprilie 1996 – 2002 este neîntemeiată, așa cum, apelantul-reclamant nu a anexat nici un înscris care să confirme ilegalitatea deciziei contestate în partea neincluserii perioadei respective în stagiul total de cotizare.

La fel, a precizat că, în certificatul nr. 81 din 8 februarie 2016, este indicat că în perioada 1 aprilie 1996 – 1998, Liviu Scobioală nu a beneficiat de salariu de la SRL

„Moldova Engineering”, pentru care motive, perioada respectivă nu poate fi inclusă în stagiul total de cotizare al reclamantului.

A remarcat că, odată ce SRL „Moldova Engineering” nu a declarat careva plăți de asigurări sociale pentru perioada 1998 – 2002, CNAS (CTAS Botanica mun. Chișinău) ce se atestă prin copiile autentificate ale formei 4-BASS, perioada 1 aprilie 1996 – 2002, în stagiul de cotizare al lui Liviu Scobioală nu poate fi inclusă.

Prin urmare, instanța a constatat că temeiurile invocate de CTAS Botanica mun. Chișinău întru neadmiterea stagiului de cotizare realizat de Liviu Scobioală în perioada 1968 – 1 iulie 1971, 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992, sunt nefondate și lipsite de suport legal, din care considerente, CNAS urmează a fi obligată să recalculeze pensia lui Liviu Scobioală de la 1 februarie 2016, ținând cont de stagiul de cotizare realizat inclusiv în perioadele 1968 – 1 iulie 1971 și 1 ianuarie 1992 – 31 decembrie 1992, iar la baza calculului de luat perioada mai favorabilă reclamantului de 60 luni: 1990 (6 luni), 1991 (12 luni), 1992 (12 luni), 1993(12 luni), 1994 (12 luni), 1995 (6 luni).

Totodată, instanța a stabilit că la emiterea deciziei contestate, CTAS Botanica mun. Chișinău neîntemeiat nu a inclus în stagiul de cotizare a lui Liviu Scobioală mai multe perioade, a obligat CNAS să calculeze pensia lui Liviu Scobioală în temeiul unei alte baze de calcul.

Cu referire la caz, instanța a stabilit că lui Liviu Scobioală i-a fost adus atingere drepturilor personale nepatrimoniale, în special dreptului de a beneficia de pensie conform stagiului de cotizare realizat de acesta, motiv pentru care se constată că există indici a unui disconfort moral, o neliniște, rezultată din antrenarea în acte și acțiuni contrare legii. Ca efect, Liviu Scobioală a suportat o daună morală, existând o legătură cauzală dintre faptă și efectul acesteia, din care considerente, Colegiul a încasat din contul CNAS în beneficiul lui Liviu Scobioală prejudiciul moral în mărime de 1 000,00 de lei, în rest, pretențiile ce exced suma adjudecată au fost respinse.

Instanța a relevat că, Liviu Scobioală a solicitat repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată, însă, nu a anexat nici o probă care să confirme că a suportat careva cheltuieli de judecată, fie că prin actul administrativ i-a fost cauzat un prejudiciu material, din care considerente, a concluzionat de respinge cerința lui Liviu Scobioală cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată și de reparare a prejudiciului material.

La 13 martie 2019, CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei.

A mai indicat că decizia instanței de apel, CNAS o consideră neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurenta a menținut că acțiunea depusă de către Liviu Scobioală este tardivă. Or, prin răspunsul nr. S-364/16 din 29 aprilie 2016, Casa Națională a comunicat lui Liviu Scobioală că temeiuri de recalculare a pensiei nu sunt, respectiv pretențiile reclamantului fiind respinse. Prin urmare, intimatul în cererea sa suplimentară depusă în instanța de fond, indică că răspunsul la cererea sa prealabilă la recepționat la 3 mai 2016 însă, abia la 14 iulie 2016 a depus cererea de chemare în judecată.

Respectiv în opinia recurenteii, cererea de chemare în judecată a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție de 30 de zile prevăzut la art. 17, alin. (1) din Legea contenciosului administrativ.

Totodată recurenta a subliniat că, adresarea lui Liviu Scobioală către CNAS, nu deduce faptul suspendării curgerii termenului de prescripție pentru a depune acțiune în judecată, termen ce a început să curgă anume de la data recepționării răspunsului CNAS nr. S-364/16 din 29 aprilie 2016, adică, la 3 mai 2016.

Recurenta CNAS a relatat că potrivit art. 50 al. (1) lit a) al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, în stagiul de cotizare se include activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității.

Astfel, la calcularea stagiului de cotizare al intimatului nu a fost inclusă pretinsa perioada de activitate în colhoz, anii 1968 - 06.1971, deoarece în perioada anilor menționați Liviu Scobioală avea cu totul alt statut - de școlar (conform adeverinței de absolvire nr. 351927).

Însă, instanța de apel a ignorat aceste circumstanțe și neîntemeiat a omis a reține ca probă care era statul real a intimatului în perioada de referință.

Referitor la perioada 1 ianuarie 1992 - 31 decembrie 1992 recurenta a menționat că, în stagiul de cotizare al intimatului nu a fost inclus anul 1992 deoarece potrivit certificatului privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 187/07 din 5 februarie 2016, agentul economic „Moldova-Engineering”, nu a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii pentru anul respectiv.

A specificat că privind recalcularea pensiei intimatului ținând cont de perioada cea mai favorabilă de 60 de luni: 1990 (6 luni), 1991 (12 luni), 1992 (12 luni), 1993 (12 luni), 1994 (12 luni), 1995 (6 luni), în textul deciziei recurate instanța nu a făcut niciun calcul din care ar reieși că anume perioada dată este cea mai favorabilă pentru stabilirea pensiei intimatului.

Recurenta consideră că instanța de apel a interpretat eronat prevederile Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008 (abrogat la 24 martie 2017, dar relevant cazului).

La 16 aprilie 2019 Liviu Scobioală a depus referință, prin care a solicitat ca cererea de recurs înaintată de CNAS să fie declarată, ca fiind inadmisibilă.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica

corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, copia deciziei integrale a instanței de apel din 30 ianuarie 2019, a fost expediată participanților la proces la 28 februarie 2019 (f.d. 230), însă confirmare privind recepționarea de către recurentă a acesteia la materialele dosarului lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că CNAS s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 13 martie 2019, în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de CNAS, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CNAS, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității

constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu